

РЕШЕНИЕ

№ 1576

гр. София, 10.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 28.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **8680** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.100,ал.4 от ЗДСл,вр.203 и сл. АПК, вр с чл.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на П. П. К. от [населено място] срещу Министерство на правосъдието за заплащане на обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди в размер на 4000 лева вследствие отмяна на Заповед № ЧР--03-2/06.01.2022 година на Министър на правосъдието за временно отстраняване от работа за периода от 14.03.2022 година до 02.06.2022 година, ведно със законната лихва върху сумата считано от датата на завеждане на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че от връчването на Заповедта до нейната отмяна, ищецът е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в тревожност, несигурност, уронване на доброто име, колегите са я отбягвали и при посещенията си в ГДИН всички са я отбягвали, продължила е да работи във враждебна обстановка, загубила е съня си и не е била полезна на само на себе си, но и на семейството си, и след като е била допусната до работа е образувано Дисциплинарно производство срещу нея. Иска се ответникът да бъде осъден да заплати посочените суми. Претендират се и сторените по делото разноски.

В съдебно заседание, ищецът- П. П. К., редовно уведомена при условията на чл.138,ал.2 АПК се явява и поддържа исковата молба. Наред с това се представлява от адвокат П. редовно упълномощена, която поддържа исковата молба и моли да бъде

уважена. Заявява претенция за присъждане на разноски.

Ответникът по иска- Министерство на правосъдието, редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК се представлява от юрисконсулт Н. и Л. редовно упълномощени, които оспорват исковата молба по основание и по размер, и правят възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, като молят да бъде редуцирано. Заявяват претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Съображения относно неоснователността на исковата претенция развива и в представените по делото писмени бележки.

СГП редовно уведомена при условията на чл.138,ал.2 АПК се представлява от прокурор М., която намира исковата претенция за основателна и доказана и моли да бъде уважена.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

Със Заповед № ЧР-03-2/06.01.2022 година Министър на правосъдието на основание чл.10,ал.1 ил.2,т.5 от ЗИНЗС и чл.100,ал.1,т.2 от ЗДСл временно отстранил от работа П. П. К.- Главен експерт / обществени поръчки/ в сектор „Логистика и обществени поръчки“ в ГДИН до приключване на производството, образувано с негова Заповед № ЧР-03-1/06.01.2022 година.

Заповедта е връчена на ищеца на дата 14.03.2022 година.

Със Заповед № ЧР-03-40/30.05.2022 година Министър на правосъдието отменил Заповед № ЧР-03-2/06.01.2022 година на Министър на правосъдието и прекратил временното отстраняване на П. П. К. – главен експерт / обществени поръчки/ в сектор Логистика и обществени поръчки при Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“.

От показанията на свидетеля Г. – служител в ГДИН се установява какво е било състоянието и след връчване на заповедта, какво е било отношението към нея от страна на колегите и .

В показанията си свидетелят Й. посочва как се е чувствал ищецът при отстраняването му от работа, как са се отнасяли с нея колегите и при връщането и на работа.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената искова молба срещу СДВР за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява частично основателна и доказана. Съображенията за това са следните:

По силата на чл.100,ал.1 от ЗДСЛ Държавният служител може да бъде временно отстранен от работа от органа по назначаването, като не полечава запалта за веремто перз което е бил остранени , а валиня ченътвърата на чл.100 от ЗДСле доуточнено, че държавният служител, който е бил незаконно отстранен от работа, има право на обезщетение при условията и по реда на [Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#).

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за

отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административнопроцесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#)-искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите. Съгласно чл.8,ал.3 от ЗОДОВ, когато закон или указ е предвидил специален начин на обезщетение, този закон не се прилага.

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК,искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представявано от органа,от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държаната не е безусловна.За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки- незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилния вредоносен резултат. По аргумент от [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г.](#) на ОСГК на ВКС: "Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след

признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

В РЕШЕНИЕ № 333 ОТ 13.01.2014 Г. ПО АДМ. Д. № 1253/2013 Г., III ОТД. НА ВАС е посочено, че "Нормата на [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#) не прави разграничение от какъв незаконосъобразен административен акт следва да са причинени вредите, за да възникне субективното право на увреденото лице на обезщетение на това основание. Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените върху правната му сфера вреди вследствие от действието на противоправния нормативен акт. Правопораждащият субективното право на обезщетение юридически факт е настъпилата в правната сфера на гражданина вреда, вследствие от незаконосъобразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. От обективна страна също така отговорността на държавата по [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#), вр. [чл. 7 от КРБ](#) не възниква и държавата не дължи обезщетение, ако са налице вреди, но те са причинени от административен акт, който не е противоправен. Принципът на правовата държава /[чл. 4, ал. 1 от КРБ](#) не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Това не е допустимо нито в областта на гражданското право, нито в областта на административното право. Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен. [Член 204, ал. 1 от АПК](#), който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В подкрепа на това становище е следното обстоятелство: когато нормативният акт страда от толкова тежък порок, водещ до неговата нищожност, предварителна отмяна не е необходима, нито е необходимо предварително обявяване на нищожността".

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник - Министерство на правосъдието, който е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Това е така, защото длъжностното лице, издало Заповедта за временно отстраняване от работа е Министър на правосъдието, но самият министър не е юридическо лице, а административен орган. По силата на чл.2,ал.1 от Устройствения правилник на Министерство на правосъдието Министерството на правосъдието е юридическо лице на бюджетна издръжка.

На второ място, пасивно легитимирани по тези иски са съответните държавни

органи - юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност, тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции.

Отговорността, съобразно фактическите състави на ЗОДОВ, следователно е резултат от незаконосъобразно осъществяване на публични функции - административни и правозащитни от органите на държавата, общините и съдебната власт. Спазването на законността и защитата на правопорядъка, като израз на принципа на върховенството на закона, е задължение на всички длъжностни лица и органи на публичната власт. Задълженията, които законите възлагат на административните органи в тази насока са свързани, освен с издаване на индивидуални, общи и нормативни административни актове чрез упражняване на правоприлагаща и нормотворческа дейност, и с налагане на административни наказания.

Събраните по делото доказателства сочат, че ищецът претендира заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие на отмяна на Заповедта за временно отстраняване от работа, а не от действие или бездействие в каквато насока са доводите на процесуалните представители на ответника по иска в Отговора на исквата молба, че ищецът не доказва и не посочи от кои действия или бездействия са произлезли вредите, защото ищецът ясно е посочил, че вредите, които претендира са от отменената Заповед за временно отстраняване от работа, а не от действия или бездействия.

Доказа се, че ищецът е временно отстранен от длъжност от страна на Министър на правосъдието със Заповед от 06.01.2022 година, която обаче и е връчена на дата 14.03.2022 година и същата тази Заповед е отменена от страна на Министър на правосъдието с друга Заповед от 30.05.2022 година и именно от отмяната на Заповедта предходната заповед е преустановила действието си и до този момент ищецът е търпял вреди, а обстоятелството кога реално е допусната до работа-02.06.2022 година е ирелевантно. Отмяната е настъпил с издаването на Заповедта от 30.05.2022 година, а не с допускането на ищеца до работа, при което крайният период до 02.06.2022 година е недоказан за времето от 30.05.2022 година до 02.06.2022 година. Отмяната на Заповедта за временно отстраняване от работа е първата предпоставка по чл.1 от ЗОДОВ.

Доказа се и, че вследствие на отмяната на Заповедта за временно отстраняване от работа е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в подтиснатост, уронване на доброто му име сред служителите в Сектора, където е изпълнявал служебните си задължения, отстраняването и от работа и е причинило силни чувства и емоции, била е обидена и подтисната, вследствие на издаване на Заповедта за временно отстраняване от работа същата е изпитвала неудобство, срам, имала е чувство на тревожност, че остава без работа и постоянни доходи, чувствала се унижена, като тези преживявания на ищеца се установяват и от разпитания по делото свидетел Г. / чийто показания съдът намира за обективни и безпротиворечиви, а показанията на свидетеля Й. съдът намира за противоречиви и несъответстващи на събраните доказателства. Свидетелят посочва, че отстраняването на К. е продължило 9 месеца, но отстраняването на ищеца е

продължило само 2 месеца и половина, а не 9 месеца, а и самият свидетел твърди, че от отстраняването и от работа до възстановяването на ищеца на работа не е имала контакти с нея, а са се чули два или три пъти през месец януари, когато свидетелят е бил в отпуск поради временна неработоспособност и обажданията са във връзка с това да си изплаче мъката, защото свидетелят излага факти, които са извън исковия период/ месец януари. Освен това свидетелят един път твърди, че не имал контакти с ищеца, а след това, че е имала лични впечатления от реакцията на ищеца по повод отстраняването и когато са били Дисциплинарните съвети К. е идвала при нея за да разговарят, при което показанията на този свидетел са изключително противоречиви и съдът не ги кредитира, а и влизат в противоречие със събраните доказателства и най-вече с периода, за който е бил отстранен ищецът от работа- само два месеца и половина, а не 9 месеца.

Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени(материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстройкаване, пристрояване, подстройкаване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след неизпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след неизпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който е спарведлив и съотвен на понесените неимуществени вреди.

Налице са и останалите, визирани в чл.4 от ЗОДОВ предпоставки за присъждане на обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди, вследствие на Заповедта за временно отстраняване от работа и настъпилите от отмяната Заповедта за временно отстраняване от работа вреди, като на ищеца се дължи обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди- болки и страдания, неудобства, срам, тревожност. Доказа се и причинната връзка между неимуществените вреди и отменения административен акт. Следва да бъде отбелязано още, че неимуществените вреди представляват сериозно засягане на личността и достойнството на гражданина, изразяваща се в претърпяване на болки/ като болката е краткотрайно преживяване на неприятно усещане, предизвикано от външно въздействие/, и страдания/ а страданието е продължаваща болка/.

Особеното в случая е, че се претендира обезщетение за вреди, свързани с лични преживявания от такова естество, за които не би могло да се предположи, че всяко лице търпи в идентична ситуация, а именно: вреди от неудобство, притеснение и потиснатост, чието настъпване и интензитет са зависими от индивидуалните

особености на конкретната личност. Ищецът обаче доказва и наличие на причинна връзка между незаконосъобразния акт/ Заповедта за временно отстраняване от работа, която впоследствие е отменена от страна на органа по назначаването и претърпените от нея неимуществени вреди безпокойство, подтиснатост, тревожност, уронване на доброто и име сред колегите са пряка и непосредствена последица от отмяната на Заповедта за временно отстраняване от длъжност и е налице причинна връзка по смисъла по [чл. 4 от ЗОДОВ](#), ако не бе издадена Заповедта за временно отстраняване от работа, ищецът не би претърпял посочените вреди. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат/ като в конкретната хипотеза е доказано наличието на причинна връзка между неимуществените вреди, които твърди ищецът че е претърпял от издаването на Заповедта за временно отстраняване от работа. Легална дефиниция на тези понятия- пряка и непосредствена последица от увреждането, законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия. Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение. В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че „...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите“. Основавайки се на това разбиране, гражданските съдилища и Върховния касационен съд безпротиворечиво приемат като вреди по смисъла на чл. 45 във връзка с чл. 51 от ЗЗД платените от гражданин с телесно увреждане хонорари за преглед и лечение от лекар и зъболекар, платените от собственик на увредена вещ хонорари за нейното възстановяване от съответен специалист, и други подобни, макар и да няма законово задължение да бъде потърсено съдействие от специалист в съответната област. Това е така, тъй като се приема, че разходите за хонорари на тези специалисти са неотменно свързани с увреждането, че без тяхна помощ увреденото лице не би се справило адекватно с последиците от това увреждане, и че те са породени единствено и само от това увреждане, и ако то не беше налице, те не биха били направени.

В ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 4 ОТ 29.01.2013 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 4/2012 Г., ОСГТК НА ВКС е посочено, че когато неимуществените вреди са причинени от деликт, на обезщетяване подлежат всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането съгласно [чл. 51 ЗЗД](#) (деликтната отговорност е по-строга от договорната). Когато неимуществените вреди са причинени от неизпълнението (или неточното изпълнение) на договорни задължения, на обезщетяване подлежат вредите, доколкото те са пряка и непосредствена последица от неизпълнението и са могли да бъдат предвидени при пораждане на задължението, а при установена по

делото недобросъвестност на длъжника (знание на фактите, обуславящи по-тежката му отговорност) - обезщетението е за всички преки и непосредствени неимуществени вреди. В ЗЗД няма легално определение на понятието „справедливост“, но в [решение № 407 по гр. д. № 1273](#) за 2009 г. на III ГО, се приема за правилно тълкуването, изразявано в постоянната съдебна практика, относно справедливостта като критерий за определяне на паричния еквивалент на моралните вреди, включващ винаги конкретни факти предвид стойността, които засегнатите блага са имали за своя притежател - характер и степен на увреждането, начин и обстоятелства, при които то е получено, вредоносни последици, тяхната продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, неговото обществено и социално поведение, без този списък да е изчерпателен. Изрично ВКС приема, че съдът следва да съобрази всички доказателства, относими към реално претърпените от увреденото лице морални вреди - болки и страдания, за да се счете, че решението е постановено в съответствие с принципа за справедливост. Наред с това, тълкуване на понятието „справедливост“ е дадено от Върховния съд в ППВС № 4/68, според което при определянето на справедливото обезщетение, съдът следва да вземе предвид всички относими обстоятелства, като посочи кои от тях обосновават присъдения размер. От своя страна болката представлява краткотрайно преживяване на неприятно усещане, породено от външно въздействие, а страданието е продължаваща болка.

Предвид обстоятелството, че в [ЗОДОВ](#) липсва разпоредба как се определя обезщетението за неимуществени вреди, то следва да намери приложение разпоредбата на чл.52 от ЗЗД/ в който е залегнал основен принцип на правото/, според която обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Неимуществените вреди са неизмерими с пари и затова следващото се за тях обезщетение, както и кръгът на лицата, които имат право на него, се определят на принципа на справедливостта. Обезщетението за неимуществени вреди, предвидено в [чл. 52 ЗЗД](#), възмездява главно страданията или загубата на морална опора и подкрепа, понесени от увредения вследствие на увреждането.

Задължителни указания по приложението на [чл. 52 ЗЗД](#), се съдържат в т. II на ППВС № 4/1968 г. Съгласно това разрешение, понятието "справедливост" по вложения от законодателя смисъл в сочената норма, не е абстрактно, а е всякога обусловено от редица конкретни и обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид при определяне размера на обезщетението. При телесни увреждания, такива обективни обстоятелства би могло да са свързани с начина на извършване, характера на увреждането, произтичащите от нето физически и психологически последици, като при причиняване на смърт, съгласно цитираното ППВС от значение са и възрастта на увредения, общественото му положение, отношенията между пострадалия и близките му, които търсят обезщетение за неимуществени вреди, както и редица други обстоятелства, които съдът е длъжен да обсъди и въз основа на оценката им да определи конкретния размер на обезщетение по справедливост.

Следва да бъде посочено още, че с Постановление № 4/68 г. Пленумът на ВС изрично е приел, че понятието "справедливост" не е абстрактно понятие и е дал само една от възможните насоки - справедливостта да се преценява въз основа на конкретно обективно съществуващи обстоятелства. Последните обаче не съставляват съдържание на понятието справедливост, а елементи на възмездяване, които при това следва да бъдат възмездени, именно по справедливост, което последно понятие е останало недефинирано, и поради това води до невъзможност да се проследи механизма на определяне на крайния размер на обезщетението за неимуществени вреди.

В конкретния случай, настоящият съдебен състав намира, че обезщетението, което следва да се присъди на ищеца за претърпените от него неимуществени вреди вследствие отмяната на незаконосъобразния административен акт- Заповедта за временно отстраняване от работа следва да бъде в размер на 1250 лева и за периода от 14.03.2022 година до 30.05.2022 година, което е справедливо и ще репарира претърпените от ищеца неимуществени вреди- срам, притеснения от издаването на Заповедта за временно отстраняване от работа, което е продължило само 2 месеца и половина, изпитвала е чувство на тревожност, че остава без работа и постоянни доходи, отстраняването и се отразило на взаимоотношенията с колегите и, които са започнали да странят от нея. Интензитетът и времетраенето на вредите обуславят определяне на сума по-малка от претендираната. Този размер от 1250 лева е достатъчен да репарира ищеца за претърпените вреди от отстраняването и от работа, което е продължило 2 месеца и половина. Искът е основателен и доказан до този размер, а за разликата от 1250 лева до претендирания размер от 4000 лева следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан и за периода от 31.05.2022 година до 02.06.2022 година.

По иска за заплащане на законната лихва върху самата .

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане. Предвид обстоятелството, че искът за заплащане на обезщетение за а неимуществени вреди е частично основателен, настоящият съдебен състав намира, че и исковата претенция за заплащане на законната лихва от 21.09.2022 година до окончателното изплащане на сумите също е частично основателна. В подкрепа на този извод е и т.4 то ТР №3/2004 година на ОСГК на ВКС, според което, при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове, при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия или бездействия на административните органи – от момента на преустановяването им. Това е така, защото началният момент на забавата за плащане на обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията, съответно на задължението за плащане на законна лихва, е моментът на влизане в сила на решението за отмяна на административния акт, тъй като тогава се счита завършен фактическият състав на имуществената отговорност по [чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#). В този смисъл е приетото по [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по гр. дело № 3/2004 г.](#) на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния касационен съд.

С оглед изхода на спора, претенцията на ищеца за заплащане на разноски е частично основателна, като на него следва да се присъдят разноски съобразно с уважената част от иска . Съгласно нормата на чл.10,ал.3 от ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса, която в случая в размер на 10 лева, като ответникът следва да я заплати и то в пълен размер, защото това представлява размерът на заплатената държавна такса за образуване и водене на делото, която съгласно [чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ](#) се дължи на ищеца в пълен размер дори и при частично уважаване на исковата претенция.

Но преди да бъде определен техният размер, съдът следва да обсъди направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, направено в последното съдебно заседание от страна на процесуалните представители на ответника по иска. От представения Договор за правна защита и съдействие е видно,

че оспорващият е представяван от адвокат и договореното възнаграждение е в размер на 600 лева с ДДС, платени в брой при подписване на договора. Съгласно нормата на чл.8,ал.1, т.2 от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения в редакцията, действаща към момента на подписване на договора- 19.09.2022 година- за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела. при интерес от 1000 до 5000 лв. - 300 лв. плюс 7 % за горницата над 1000 лева.

По силата на чл.78,ал.5 ГПК/ приложима по силата на препращащата норма на чл.144 от АПК/, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно чл.36 от Закона за адвокатурата.В съответствие с разпоредбата на чл.36,ал.2 от Закона за адвокатурата, размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката и клиента,като размерът трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в Наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа. В нормата на чл.78,ал.5 от ГПК/ приложима по силата на препращащата норма на чл.144 АПК е предоставено право на съда да прецени дали да уважи искане за намаляване на адвокатското възнаграждение, като законодателят само е ограничил минималната долна граница,под която не може да се намали възнаграждението- не по- малко от минималния размер,предвиден в Закона за адвокатурата, но съдът не е обвързан с максималния размер,които може да присъди възнаграждение,но ако е доказано като заплатено.Разпоредбата на чл.78,ал.5 от ГПК намира приложение - само при депозирано искане от страната за намаляване на разноските.

В отговор на Преюдициално запитване по т. 1 на Решение от 23.11.2017 г. по съединени дела C-427/16 и C-428/16 на СЕС, първи състав, според който разпоредбата на чл. 101, § 1 ДФЕС вр. чл. 4, § 3 Д. трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба като разглежданата в главните производства, съгласно която, от една страна,адвокатът и неговият клиент не могат – под страх от дисциплинарно производство срещу адвоката – да договорят възнаграждение в по-нисък от минималния размер, определен с наредба, приета от професионална организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет (България), и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в по-нисък от минималния размер, би могла да ограничи конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на чл. 101, § 1 ДФЕС. Всеки съд следва да прецени дали с оглед на конкретните условия за прилагането ѝ такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели.

Приложението на правото на Европейския съюз, включително на тълкуването, дадено от СЕС по цитираното преюдициално запитване е служебно императивно задължение на всяка национална юрисдикция във всяко нейно производство и е без значение дали насрещната страна е правила или не възражение за прекомерност против адвокатския хонорар, претендиран от молителя.

Националният съд не може да се преструва, че не е постановявано такова тълкуване на общностната правна уредба от СЕС, нито може да чака националният законодател да създаде национална правна уредба, която да предвижда някакъв нарочен механизъм за прилагането на тълкуването. Напротив, националният съд е длъжен сам да да приложи разпоредителната част от тълкуването, като тълкувателна правна норма със собствен регулативен потенциал.В изпълнение на това си задължение, настоящият съдебен състав намира, че адвокатската професия е свободна професия, чието упражняване представлява самостоятелен икономически риск. Ето

защо трудът на адвоката не е равен и не може да бъде равен непременно на труда на юрисконсулта (каквото пълномощник е защитавал ответника по иска и не зависи от размерите на юрисконсултското възнаграждение по чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ–арг. чл. 78, ал. 8 ГПК, ред., ДВ, бр. 8/2017 г. Адвокатският хонорар обаче не може и е непременно да е много по-висок, особено по дела, които не се отличават с фактическа и правна сложност. В принципен план съгласно чл. 6, ал. 3 Закона за адвокатурата без полагане на изпит за адвокати се вписват кандидати с юридически стаж от пет години (вкл. и най-вече юрисконсултите). Очевидно, в очите на законодателя трудът на юрисконсултите като юристи е съпоставим или поне не много по-малко ценен от труда на адвокатите. Адвокатското възнаграждение съответно, за да не доведе до ограничаване на конкуренцията, не трябва да е значително по-голямо от това на юрисконсултите, поне по делата, които не се отличават с фактическа и правна сложност и са с малък обем на процесуални действия. Диапазоните на юрисконсултското възнаграждение по иски дела са 100-300 лева. В случая българската правна уредба не съдържа каквото и да било точен критерий, който би могъл да гарантира, че определените от Висшия адвокатски съвет минимални размери на адвокатските възнаграждения са справедливи и обосновани при зачитане на общия интерес. Освен това единствената форма на контрол, който се упражнява от публичен орган върху наредбите на Висшия адвокатски съвет за определяне на минимални размери на адвокатските възнаграждения, е контролът на Върховния административен съд, като този контрол е ограничен до това дали тези наредби са в съответствие с Конституцията и българските закони. Запитващата юрисдикция следва да провери дали с оглед на конкретните условия за прилагането ѝ такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели.

Полагащото се възнаграждение на адвоката съгласно чл.8,ал.1,т.2 от Наредбата възлиза на 510 лева. Съгласно § 2а от ДР на Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г., доп. - ДВ, бр. 84 от 2016 г.) За нерегистрираните по Закона за данъка върху добавената стойност адвокати размерът на възнагражденията по тази наредба е без включен в тях данък върху добавената стойност, а за регистрираните дължимият данък върху добавената стойност се начислява върху възнагражденията по тази наредба и се счита за неразделна част от дължимото от клиента адвокатско възнаграждение, като се дължи съобразно разпоредбите на Закона за данъка върху добавената стойност. Върху тази сума от 510 лева следва да бъде начислено ДДС в размер на 20% и полагащото се възнаграждение възлиза на 612 лева, а заплатеното такова е в размер на 600 лева, коте не е прекомерно, за да бъде редуцирано. На тази плоскост в полза на ищеца следва да се присъдят разноски съобразно с уважената част от иска в размер на 10 лева заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение в размер на 190,63 лева. В полза на ответника по иска следва да се присъдят разноски съобразно с отхвърлената част от иска по аргумент от чл.10,ал.4 от ЗОДОВ (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.), сочеща, че съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ](#).

Искът е отхвърлен само за сумата от 2750 лева. Съгласно чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 100 до 240 лева, а по административни дела с материален интерес

възнаграждението е от 100 до 360 лв. Делото не представлява правна и фактическа сложност, проведени са две съдебни заседания, на които са взели участие юрисконсулт Н. и Л., при което полагащото се юрисконсултско възнаграждение следва да бъде само за един юрисконсулт в размер на 100 лева. В полза на ответника по иска следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение съобразно с отхвърлената част на иска в размер на 68.75 лева.

Съдебните разноски са разходите на страните, произтичащи от участието им в административното производство. Всяка от страните по делото е отговорна за направените разноски. Отговорността за разноски по принцип е обективна/ безвиновна/, защото загубила спора страна отговаря за разноски, дори ако е положила най- голямо старание да води процеса добросъвестно. Съгласно разпоредбата на чл.81 от ГПК, по присъждането на разноски, съдът се произнася във всеки акт, с който приключва разглеждането на делото в съответната инстанция. Отговорността за разноските е гражданско облигационно отношение, то произтича от процесуалния закон и е уредено от него. Задължението за разноски произтича от неоснователно предизвикания правен спор и тежестта за тях е за страната, която неоснователно е предизвикала същия.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК, вр.с чл.1, ал.1 от ЗОДОВ и чл.100, ал.4 от ЗДСЛ, Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО – ГР.С. ДА ЗАПЛАТИ НА П. П. К. ОТ ГР. С. СУМАТА ОТ 1250 ЛЕВА/ ХИЛЯДА ДВЕСТА И ПЕТДЕСЕТ ЛЕВА/ ПРЕДСТАВЛЯВАЩА обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди, изразяващи се в болки, страдания и притеснения в резултат на отменен акт на Министър на правосъдието – Заповед за временно отстраняване от работа № ЧР-03-02/06.01.2022 година за периода от 14.03.2022 година- датата на връчване на Заповедта за временно отстраняване от работа до 30.05.2022 година- датата на отмяна на Заповедта за временно отстраняване от работа, ведно със законната лихва върху сумата, считано от подаване на исковата молба 21.09.2022 година до окончателното изплащане на сумата.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА П. П. К. ОТ ГР.С. СРЕЩУ МИНИСТРЕСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО-ГР.С. ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ОБЕЗЩЕТЕНИЕ за претърпени от нея неимуществени вреди, изразяващи се в болки, страдания и притеснения в резултат на отменен акт на Министър на правосъдието – Заповед за временно отстраняване от работа №ЧР-03-2/06.01.2022 година ЗА РАЗЛИКАТА НАД ПРИСЪДЕНИЯ РАЗМЕР ОТ 1250 ЛЕВА ДО ПРЕДЯВЕНИЯ РАЗМЕР ОТ 4000 ЛЕВА И ЗА ПЕРИОДА ОТ 31.05.2022 ГОДИНА ДО 02.06.2022 ГОДИНА, ВЕДНО със законната лихва върху сумата за разликата над 1250 лева до предявения размер 4000 лева от датата на подаване на исковата молба -21.09.2022 година до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО - ГР. С. да заплати на П. П. К. от [населено място] сумата от 10 лева, представляваща заплатена от нея държавна такса по сметката на АССГ И адвокатско възнаграждение съобразно с уважената част от иска в размер на 190,63 лева.

ОСЪЖДА П. П. К. ОТ ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО – ГР. С. СУМАТА ОТ 68.75 лева ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ СЪОБРАЗНО С ОТХВЪРЛЕНАТА ЧАСТ ОТ ИСКА.

**НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ,ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ
НА СТРАНИТЕ.**

**Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14
дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на
чл.211,ал.1 АПК.**

СЪДИЯ: